

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЛОХИНИ В УМОВАХ НИЗИНИ ЗАКАРПАТТЯ

Степанов А.Ю.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

Завдяки високій ринковій ціні ягоди (близько 170 грн. за кг), кількість бажаючих зайнятися цією справою стрімко зростає. За статистикою, на кінець 2020 р. загальна площа закладених ягідників лохини в Україні досягне показника у 1000 гектарів насаджень (для порівняння, в Польщі нині закладено близько 6000 га лохини). Якщо закладати площу під лохину, то аграрії радять закласти перші 5 гектарів лохини, що вважають мінімальною площею, яка дозволить оптимізувати капітальні вкладення (витрати) та створити товарну партію продукції, яку можна запропонувати супермаркетам або іншим гравцям роздрібного ринку. Лохина, на відміну від суниці, малини, ожини, є реально багаторічною рослиною. При грамотному догляді, період експлуатації ягідника лохини становитиме 35-40 років.

У повний продуктивний цикл (до 10 тон ягоди на гектар) закладена дворічними саджанцями плантація лохини вступить лише на п'ятий-шостий рік посадки. Перший врожай ягоди можна отримати на другий рік після посадки і він не буде більше ніж 800-900 кг з гектара. Отже, вирощування голубики потребуватиме не лише терпіння та професіоналізму, а і відчутних інвестицій у перші 3-4 роки її експлуатації.

Вибираючи ділянку під комерційне вирощування лохини, слід проаналізувати місце розташування ділянки (віддаленість від великих міст, наявність дорожньої інфраструктури, наявність джерела електропостачання та водопостачання). Транспортні витрати при закладанні та вирощуванні лохини становитимуть не менше 20-25% загальних витрат. Слід віддавати перевагу ділянкам поля з рівним рельєфом. Облаштування ділянки на схилах теж можливе, але це потребуватиме додаткових зусиль та капіталовкладень. За рік до посадки плантації слід зробити розгорнутий аналіз ґрунту, встановити органічний склад ґрунту, його структуру та кислотність, при можливості посіяти сидерат.

Кислотність ґрунту для лохини має знаходитись в межах рН 4,5-5,5. Регулювання кислотності слід розпочинати за рік до посадки і здійснювати внесенням сірки гранульованої або молотої. Залежно від складу ґрунту (суглинок, супіщаний ґрунт) та вихідного показника кислотності (не вище рН 6,0), кількість сірки, необхідної для закислення ґрунту, становитиме від 500 до 1000 кг на гектар. Закислювати ґрунт із рН вище 6,5 є комерційно недоцільним.

Рівень ґрунтових вод на ділянці не має перевищувати 60 см. Завдяки особливостям кореневої системи, лохина не переносить тривалого підтоплення кореневої системи, коріння починає загнівати, рослина хворіє й може взагалі загинути. Облаштування піднятої гряди дозволяє частково вирішити саме цю проблему. Адже в гряді рослина й формуватиме близько 70% усієї кореневої системи. Створення на поверхні поля піднятої гряди висотою 0,25-0,30 м та шириною 0,8-1,2 м вважається гарною практикою у вирощуванні лохини. Для створення необхідної структури ґрунту, аерації та покращення органічного складу ґрунту, на гектар ягідника лохини (в рядки) слід внести не менше 100 куб м. кислого торфу та 250-300 куб. м. органічного матеріалу (перегної тирси, кори,

тощо). Торф та органічні матеріали перемішуються фрезою з місцевим ґрунтом. Підготовка гряди є найбільш відповідальним етапом і займає близько 70% витрат часу при посадці самого ягідника. Ми закладаємо основу на наступні 35-40 років. Саме в цій гряді дорослий кущ лохини має сформувати 150-200 літрів кореневої системи, яка забезпечить високу врожайність куща у подальшому (від 4-5 кг ягоди з куща).

Наявність поливної води у необхідній кількості та якості – запорука успіху в комерційному вирощуванні лохини. Адже дорослий розвинений кущ рослини потребуватиме близько 10 літрів води та 2-3 поливів на тиждень. Отже, при плануванні водопостачання, слід розраховувати водопотребу одного гектару ягідника в обсязі не менше 30-35 куб. м. на один полив (або 6-8 куб.м. води на годину). Голубика полюбляє м'яку воду з кислотністю близько рН 5,5. Отже, слід провести аналіз якості наявної води на вміст солей та кислотність, спланувати заходи з підкислення поливної води в разі, якщо її кислотність становить рН 6,5 або навіть рН 8,0.

Переважає більшість сортів лохини, які пропонуються розсадниками в Україні є північними, отже добре переносять пониження температури в зимовий період до – 30-35⁰С. На мою думку, при виборі сортів лохини, головним чином слід замислитись над маркетинговою стратегією та логістикою при збиранні, зберіганні й реалізації готової продукції. Кліматичні умови Закарпаття та наявність у розсадників сортів лохини раннього, середнього та пізнього періоду дозрівання, дозволяють організувати вирощування та збір ягоди лохини в період від другої декади липня по кінець вересня.

Доброю практикою у вирощуванні лохини вважається закладання 15-20% плантації – ранніми сортами, 15-20% – пізніми сортами та 60-70% – середніми сортами лохини. Слід зазначити, що кожен сорт лохини має власні особливі характеристики, які слід також враховувати. Так, є сорти рекомендовані для механізованого збору лохини, а є такі, які слід збирати тільки вручну. Деякі сорти лохини дають кращу врожайність при перехресному запиленні, іншим достатньо наявності природних комах запилювачів.

Тому детальне вивчення елементів технології закладки, процесу догляду, формуючої обрізки в умовах м. Чопа є дуже актуальним і своєчасним. Особливу увагу на майбутнє будемо звертати на одержання органічно чистої продукції, яка особливо затребувана на європейському ринку.